Minister Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

Warszawa, 18 listopada 2026 r.
znak sprawy: DHR.n.058.13.2026

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: interpelacji nr 20528 w sprawie cyfryzacji wyników badań agrochemicznych gleb, weryfikacji kategorii agronomicznej gleby oraz terminowości realizacji badań przez okręgowe stacje chemiczno-rolnicze.

Szanowny Panie Marszałku,

w związku z interpelacją nr 20528 pani Poseł Alicji Łepkowskiej-Gołaś w sprawie cyfryzacji wyników badań agrochemicznych gleby, weryfikacji kategorii agronomicznej gleby oraz terminowości realizacji badań przez okręgowe stacje chemiczno-rolnicze, przedkładam odpowiedzi na pytania zawarte w ww. interpelacji.

1. W jakim formacie Okręgowe Stacje Chemiczno-Rolnicze przekazują rolnikom wyniki badań agrochemicznych gleb? Czy Ministerstwo monitoruje, które jednostki udostępniają wyniki w formatach umożliwiających automatyczne przetwarzanie danych, takich jak CSV lub XLSX, a które przekazują je wyłącznie w formie dokumentów? Proszę o przedstawienie informacji w podziale na poszczególne stacje.

Sprawozdanie z badań jest oficjalnym dokumentem autoryzowanym przez upoważniony personel okręgowych stacji chemiczno-rolniczych (OSChR). Z uwagi na akredytację Polskiego Centrum Akredytacji (PCA) wszystkich laboratoriów OSChR, forma i zawartość sprawozdania są określone w normie PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02 Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących. Nie wyklucza to udostępnienia wyników dodatkowo w postaci elektronicznej, co jest realizowane przy uzgodnieniu zakresu zlecenia ze zleceniodawcą. Dowodem na funkcjonowanie takiego przekazu jest pobieranie

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa
+48 22 250 01 18
kancelaria@minrol.gov.pl
www.gov.pl/rolnictwo

wyników badań w aplikacji INTER-NAW, dzięki której można opracować zarówno plany nawożenia, jak i inne zalecenia nawozowe. Do niektórych systemów mogą być udostępniane wyniki w formie xls. Wszystkie. OSChR korzystają z jednego systemu Labsystem_2 i przekazują wyniki w formie cyfrowej, tak więc zasada jest jednakowa we wszystkich OSChR. W latach 2025-2026 nie miała miejsca odmowa udostępnienia wyników w takiej formie jeżeli takie było oczekiwanie rolnika wskazane w zleceniu badań.

2. Czy Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi planuje wprowadzenie jednolitego standardu cyfrowego udostępniania wyników badań agrochemicznych? Czy rozważane jest zobowiązanie wszystkich Okręgowych Stacji Chemiczno-Rolniczych do przekazywania wyników również w formacie maszynowo przetwarzalnym, umożliwiającym ich bezpośredni import do systemów zarządzania gospodarstwem i narzędzi rolnictwa precyzyjnego? Jeśli takie działania nie są planowane, proszę o wskazanie przyczyn.

W OSChR wprowadzony został jednolity system udostępniania wyników badań do aplikacji INTER-NAW, natomiast do innych systemów – ze względu na ich potrzeby - służą uniwersalne rozwiązania takie jak format xls.

3. W jaki sposób weryfikowana jest prawidłowość przyporządkowania kategorii agronomicznej gleby do badanej próbki? Proszę o wskazanie obowiązujących procedur, zakresu odpowiedzialności rolnika i laboratorium oraz sposobu postępowania w przypadku stwierdzenia rozbieżności między deklarowaną a ustaloną kategorią gleby.

Dane o kategoriach agronomicznych gleby powinny znajdować się w zasobach informacyjnych każdego gospodarstwa rolnego. Są to stałe cechy gleby i mogą być ustalone jednorazowo. Można je odczytać z map glebowo-rolniczych lub określić na podstawie metody organoleptycznej. OSChR stosują metodę laserową do określania składu granulometrycznego gleby i tym samym wyznaczenia jej kategorii agronomicznej. Metoda jest dostępna od 2003 roku i zastąpiła pracochłonną (trwającą ponad 20 godzin na 1 próbkę) metodę Casagrande´a w modyfikacji Prószyńskiego. Czas potrzebny do oznaczenia składu granulometrycznego metodą laserową to kilka minut, dlatego w każdym przypadku stwierdzonych, rozbieżności, OSChR ma możliwość zweryfikowania kategorii agronomicznej gleby. W latach 2025-2026 dokonano ok. 4000 weryfikacji. Jednocześnie w latach 2025-2026 nie

odnotowano w OSChR jakiejkolwiek reklamacji w związku z ustaleniem kategorii agronomicznej gleby.

4. Czy rolnik ma możliwość zakwestionowania przyporządkowanej kategorii agronomicznej gleby lub uzyskania ponownej weryfikacji w przypadku wątpliwości? Jeśli tak, proszę o przedstawienie obowiązującej procedury, w tym możliwości złożenia reklamacji, trybu jej rozpatrywania oraz ewentualnych kosztów ponoszonych przez rolnika.

Każdy parametr określany w laboratorium OSChR jest możliwy do weryfikacji w okresie 5 lat od wykonania badań. Informacja o możliwości złożenia reklamacji jest zawarta w każdym sprawozdaniu z badań w formie obowiązującej w OSChR. Reklamacje są rozpatrywane niezwłocznie, bez dodatkowych kosztów dla rolnika.

5. Czy Ministerstwo monitoruje rzeczywisty czas realizacji badań agrochemicznych przez poszczególne Okręgowe Stacje Chemiczno-Rolnicze? Proszę o przedstawienie, za ostatni pełny rok kalendarzowy, danych dotyczących średniego i medianowego czasu od przyjęcia próbki do przekazania wyników, a także odsetka zleceń realizowanych w ostatnim dniu obowiązującego terminu. Proszę o udostępnienie tych danych w podziale na poszczególne stacje.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi (MRiRW) monitoruje terminowość realizacji badań na podstawie wyników kontroli odbywających się corocznie w OSChR. Krajowa Stacja Chemiczno-Rolnicza (KSChR) co roku przedkłada do MRiRW sprawozdanie z działalności OSChR w danym roku oraz protokoły prowadzonych kontroli w OSChR.
Odnośnie czasu, który upływa od przyjęcia próbki do badań do momentu wydania wyników zleceniodawcy wyjaśnić należy, że czas realizacji badań agrochemicznych zależy od wielu czynności, które należy wykonać, w tym:

- suszenie i preparatyka gleby,
- badania analityczne,
- kontrola jakości i weryfikacja wyników badań,
- opracowanie sprawozdania z badań,
- przekazanie sprawozdania z badań.

Suszenie próbek, zgodnie z PN-R-04031:1997P - Analiza chemiczno-rolnicza gleby. Pobieranie próbek, może odbywać się w warunkach naturalnych. Próbki gleby suszy

się w pudełkach tekturowych (otwartych) przez około 2 tygodnie w suchych i przewiewnych pomieszczeniach do stanu powietrznie suchego. Jest to zatem najdłuższy etap procesu badawczego – im gleba wilgotniejsza tym trwa on dłużej. Niektóre wynik wymagają powtórzenia z uwagi na stosowane zasady kontroli jakości. Na termin realizacji badania wpływa również natężenie prac agrochemicznych, które kumulują się w okresie wiosennym i jesiennym.

Czas realizacji badań zależy również od ewentualnych usterek aparatury, obsady personelu w laboratorium (np. nieobecności pracowników), terminem wniesienia opłaty. W tym miejscu wyjaśniam, że zgodnie z § 2 rozporządzenia w sprawie wysokości i sposobu uiszczania opłat za zadania wykonywane przez okręgowe stacje chemiczno-rolnicze(1), dokument potwierdzający uiszczenie opłaty przesyła się albo dostarcza, wraz z zamówieniem, do okręgowej stacji chemiczno-rolniczej. Dlatego też, realizacja zlecenia (badania) rozpoczyna się od momentu wniesienia opłaty.

W załączeniu przedkładam tabelkę z czasem realizacji zleceń w 2025 r., z podziałem na 17 OSChR.

6. Jakie działania podejmuje Ministerstwo w celu zapewnienia terminowego przekazywania wyników badań agrochemicznych, z uwzględnieniem ich praktycznej przydatności dla rolników? Czy analizowane są różnice w czasie realizacji badań między poszczególnymi jednostkami oraz przyczyny przekazywania wyników dopiero pod koniec obowiązującego terminu?

Na wstępie należy podkreślić, że termin przekazania wyników badań jest każdorazowo uzgadniany ze zleceniodawcą. Wszystkie wyniki badań przekazywane są terminowo. Natomiast w sytuacjach losowych, termin realizacji może ulec zmianie, jednak jest on każdorazowo uzgadniany ze zleceniodawcą.
Termin przekazania wyników nie powinien mieć wpływu na przydatność wyników w praktyce rolniczej. Każdy rolnik ma świadomość potrzeby wykonania badań i czasu jaki upływa od badań poprzednich. Wyniki badań agrochemicznych (za wyjątkiem badań ogrodniczych, czy badań azotu mineralnego) zachowują aktualność w okresie 3-5 lat (przeciętnie 4 lata), zatem czas na wykonanie ponownej analizy gleby jest bardzo elastyczny. Jeśli rolnik stosuje zalecenia nawozowe, wyniki nie powinny ulec radykalnym zmianom w okresie ich obowiązywania.
W przypadkach, gdy konieczne jest skrócenie czasu oczekiwania na wyniki (z powodów istotnych dla rolnika), podejmowane są w OSChR wszelkie działania w celu

przyspieszenia badań – np. praca zmianowa, praca w dni wolne od pracy, dosuszenie próbek zgodnie z dopuszczalnymi procedurami wg PN-R-04031:1997P - Analiza chemiczno-rolnicza gleby. Pobieranie próbek.

Przekazywanie wyników odbywa się wyłącznie w terminie uzgodnionym ze zleceniodawcą. Im termin realizacji jest krótszy, tym odsetek przekazanych wyników w ostatnim dniu jest większy. Należy wyjaśnić, że ustalony termin przekazania wyników podyktowany jest procedurami badawczymi.

W ocenie MRiRW przekazanie wyników w ustalonym terminie (z zachowaniem terminowości) jest kluczowe, a kwestia liczby dni przed upływem tego terminu nie ma znaczenia. W przypadku wielu usług lub innych działań (także, gdy terminy wynikają z Kodeksu postępowania administracyjnego) najważniejsze jest dochowanie terminu.

7. Czy do Ministerstwa docierały skargi lub sygnały dotyczące sposobu przekazywania wyników badań, weryfikacji kategorii agronomicznej gleby bądź terminowości pracy Okręgowych Stacji Chemiczno-Rolniczych? Jeśli tak, proszę o wskazanie liczby i rodzaju zgłoszeń w ostatnich trzech latach oraz informacji o podjętych działaniach wyjaśniających lub naprawczych.

MRiRW nie odnotowało, w ostatnich trzech latach, przypadków skarg dotyczących sposobu przekazywania wyników badań, weryfikacji kategorii agronomicznej gleby czy też terminowości pracy OSChR.

Sprawozdanie z działalności KSChR i OSChR z danego roku, w tym ewentualnych skarg i sposobu ich załatwienia, KSChR corocznie przekazuje do MRiRW.

8. Czy Ministerstwo planuje przeprowadzenie analizy funkcjonowania wszystkich Okręgowych Stacji Chemiczno-Rolniczych pod kątem dostosowania ich usług do potrzeb cyfrowego rolnictwa? Czy w ramach takiej analizy zostaną uwzględnione interoperacyjność danych, możliwość ich automatycznego wykorzystania w systemach informatycznych, przejrzystość procedur laboratoryjnych oraz terminowość realizacji zleceń?

MRiRW wspiera proces informatyzacji OSChR, czego przykładem jest opracowanie, wdrożenie i bezpłatne udostępnienie rolnikom przez Stacje aplikacji INTER-NAW; włączenie tej aplikacji do platformy EDWIN; wykorzystanie jej do unijnej aplikacji FaST; czy też doskonalenie narzędzia zarządzania Labsystem_2 w OSChR.

W perspektywie przewidziane jest także powiązanie aplikacji INTER-NAW z aplikacją Portal Rolnika działającą w ARiMR.
KSChR zgodnie z ustawą o nawozach i nawożeniu[(2)] nadzoruje 17 OSChR oraz koordynuje prowadzenie na terenie całego kraju jednolitej agrochemicznej obsługi rolnictwa z uwzględnieniem warunków regionalnych występujących na danym terenie. Podkreślam, że pod względem organizacyjnym, zakresu badań, aparatury i wyposażenia oraz pobieranych opłat za badania, system w OSChR jest w pełni ujednolicony. Jednolitość zapewniają także stosowane w OSChR procedury badawcze i funkcjonujące systemy informatyczne. Zarówno zlecanie badań jak ich raportowanie odbywa się w sposób jednakowy. Wszystkie laboratoria posiadają wdrożone systemy zarządzania, potwierdzone certyfikatami akredytacji, nadanymi przez Państwowe Centrum Akredytacji.

Z wyrazami szacunku

Z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Małgorzata Gromadzka
/podpisano elektronicznie/

Podstawa prawna:

(1) Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 22 grudnia 2025 r. w sprawie wysokości i sposobu uiszczania opłat za zadania wykonywane przez okręgowe stacje chemiczno-rolnicze (Dz. U z 2025 r. poz. 1866)
(2) Ustawa z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu (Dz. U. z 2024 r. poz. 105 i z 2025 r. poz. 1795)

Załączniki:

1. Tabela z czasem realizacji zleceń w 2025 r., z podziałem na 17 OSChR.

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów